

**Sport w okupowanej
Warszawie.
1939-1945.**

Niemal od pierwszych tygodni okupacji Niemcy rozpoczęli akcję unicestwienia polskiego życia kulturalnego. Miała ona totalny charakter, ponieważ likwidowano wszystkie instytucje szeroko rozumianej kultury. Obok polskich teatrów, muzeów, bibliotek, kin, wydawnictw, księgarń i przeróżnych stowarzyszeń kulturalnych niszczone także kluby, związki sportowe i organizacje sportowe. Ich majątek, obiekty i dokumentację przejmowały na własność organa Trzeciej Rzeszy. Obiekty, urządzenia i sprzęt polskich klubów trafiały do niemieckich organizacji sportowych, które na okupowanych ziemiach tworzone były od wiosny 1940 r.

Okupant wprowadził dla Polaków zakaz uprawiania sportu. W takim działaniu zawarte były dwa cele, mianowicie zlikwidowanie dorobku i tradycji w sferze sportu oraz biologiczne wyniszczenie narodu polskiego. Polska była jedynym okupowanym krajem, w którym Niemcy wprowadzili zakaz prowadzenia jakiejkolwiek działalności w zakresie wychowania fizycznego, sportu i turystyki. Sport w latach okupacji miał jednak inny charakter. Przyjął on bowiem formy konspiracyjne i był jednym z instrumentów oporu w walce z niemieckim okupantem. Zarówno dla zawodników, jak i widzów sport w okupacyjnej rzeczywistości dawał możliwość odprężenia i zapomnienia o okropnościach wojny. Tak jak we wszelkich działaniach konspiracji cywilnej również i w sporcie przodowała Warszawa.

PIŁKA NOŻNA.

W Warszawie największy rozmach miała piłka nożna. W grudniu 1941 r. utworzono konspiracyjny Warszawski Okręgowy Związek Piłki Nożnej, który koordynował rozgrywane w latach 1942-1944 mistrzostwa stolicy. Brało w nich udział około pięćdziesięciu zespołów. Mecze cieszyły się dużą popularnością. Przeciętnie mistrzowskie spotkania obserwowało około tysiąca widzów. Zdarzały się jednak mecze, jak przykładowo rozegrany latem 1942 r. pomiędzy reprezentacją Warszawy lewobrzeżnej a reprezentacją Warszawy prawobrzeżnej, który obserwowało około pięciu tysięcy widzów. Oprócz stolicy mecze piłkarskie rozgrywano w podwarszawskich miejscowościach: Piaseczno, Jelonki, Włochy, Mirków, Karczew, Konstancin, Gołków. Zaczniemy jednak od początku, bo pierwsze mecze i miniturnieje rozgrywano na zasadzie totalnej improwizacji. Grać zaczęto w 1940 roku na Polu Mokotowskim. Rozgrywki trwały dwa miesiące. Sprawę załatwiono w kwietniu i maju. Berberys, Błysk, Continental, Placówka, Szczerbiec, Varsovia i Żagiew to drużyny, które przystąpiły do pierwszych okupacyjnych rozgrywek. Grano systemem każdy z każdym, mecz i rewanż. Mistrzem została drużyna Błysku.

Pierwszy mistrz okupowanej Warszawy drużyna Błysku

SIATKÓWKA.

Obok piłki nożnej sporą popularnością w okupowanej Warszawie cieszyła się siatkówka. Inicjatywa konspiracyjnego uprawiania tej dyscypliny wyszła od działaczy stołecznego AZS .W latach 1941-1944 rozgrywane były mistrzostwa Warszawy w tej dyscyplinie. Mecze ze względów bezpieczeństwa nierzadko odbywały się poza Warszawą, głównie we Włochach, Konstancinie i Jeziornie. Cieszyły się one dużym zainteresowaniem wśród sympatyków tej dyscypliny. W Warszawie mecze rozgrywano na dziedzińcach żoliborskich kamienic i w Instytucie Głuchoniemych przy placu Trzech Krzyży.

Mecz siatkówki w okupowanej Warszawie.

ŻEGLARSTWO.

Stosunkowo szybko, bo już w listopadzie 1939 r., do działalności konspiracyjnej włączyło się warszawskie środowisko żeglarskie. Ich działania były wielokierunkowe, obejmowały produkcję łodzi żeglarskich oraz działalność szkoleniową. Systematyczne, tajne szkolenie żeglarskie rozpoczęto wiosną 1941 r. Łącznie do momentu wybuchu Powstania Warszawskiego w 1944 r. sześćdziesiąt dziewięć osób uzyskało stopień żeglarza, a czterdzieści siedem osób stopień sternika śródlądowego. Szkolenie żeglarskie połączone było z ćwiczeniami bojowymi. Na Wiśle przeprowadzano konspiracyjne regaty, w których uczestniczyli kursanci wraz z kadrą szkoleniową.

Pierwsze Omegi na Wiśle w Warszawie w okresie okupacji.

Pierwsze Omegi na Wiśle w Warszawie w okresie okupacji

KOLARSTWO.

W okupowanej Warszawie organizowano też wyścigi kolarskie. W Alejach Niepodległości, na trasie liczącej około 60 kilometrów, odbył się i zakończył jedyny długo dystansowy wyścig kolarski. Ścigano się też na mniej ruchliwych ulicach Warszawy na krótkich dystansach. W okolicach Wilanowa organizowano również zawody sportowe riksarzy. Rikszę były wówczas w Warszawie najpopularniejszym środkiem lokomocji, który w większości obsługiwali kolarze. Jednymi z najlepszych riksarzy w okupowanej Warszawie byli Roman Siemiński i bracia Kapiakowie.

Riksza z uczestnikiem wyścigu.

Jeden z wielu wyścigów kolarskich.

Jeden z uczestników wyścigu.

TENIS.

Tenis miał swoje schronienie na kortach przy Nowym Świecie, w podwórkach między Foksal a Smolną (po przeciwnej stronie niż kawiarnia Bliklego, trochę na ukos).

BOKS.

Boks objawił się pod koniec okupacji w Melodii – lokalu rozrywkowym na rogu Bielańskiej i Senatorskiej.

ŁYŻWIARSTWO.

Były nawet mistrzostwa w jeździe figurowej na łyżwach. W zimie wylewano mały placzyk w kawiarni „U Aktorek” na Pięknej. Widownia jednak nie była zbyt liczna.